HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta)

1 iulie 2009 *

În cauza T-288/06,

Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. (fostă Huta Częstochowa S.A.), cu sediul în Częstochowa (Polonia), reprezentată de C. Sadkowski și D. Sałajewski, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnul C. Giolito și de doamna A. Stobiecka-Kuik, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect cerere de anulare în parte a Deciziei 2006/937/CE a Comisiei din 5 iulie 2005 privind ajutorul de stat C 20/04 (ex NN 25/04) în favoarea producătorul de oțel

* Limba de procedură: polona.

Huta Częstochowa S.A. (JO 2006, L 366, p. 1), în măsura în care prin aceasta anumite ajutoare sunt considerate incompatibile cu piața comună și prin care se impune Republicii Polone recuperarea acestora,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a opta),

compus din doamna E. Martins Ribeiro, președinte, domnii S. Papasavvas și A. Dittrich (raportor), judecători,

grefier: doamna K. Pocheć, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 4 septembrie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

1 Conform articolului 8 din Protocolul nr. 2 privind produsele CECO la Acordul european din 16 decembrie 1991 de instituire a unei asocieri între Comunitățile

Europene și statele lor membre, pe de o parte, și Republica Polonă, pe de altă parte (JO 1993, L 348, p. 2, denumit în continuare „Protocolul nr. 2”).

„(1) Sunt incompatibile cu buna funcționare a acordului, în măsura în care pot afecta schimburile dintre Comunitate și Polonia:

[…]

(iii) ajutoarele publice de orice natură, cu excepția derogărilor autorizate în temeiul Tratatului CECO.

[…]

(4) Părțile recunosc că în primii cinci ani după intrarea în vigoare a acordului și prin derogare de la alineatul (1) [punctul] (iii) [Republica] Polonă este autorizată în mod excepțional, în ceea ce privește produsele «oțel CECO», să acorde un ajutor public pentru restructurare, cu condiția ca:

— programul de restructurare să fie legat de un plan global de raționalizare și de reducere a capacităților în Polonia;

— acest ajutor să contribuie la viabilitatea întreprinderilor beneficiare în condiții normale ale pieței la sfârșitul perioadei de restructurare;

— cuantumul și importanța acestui ajutor să fie limitate la nivelurile strict necesare pentru restabilirea acestei viabilități și să fie diminuate progresiv.

Având în vedere situația economică a [Republicii] Polone, Consiliul de asociere decide asupra posibilității de prelungire a perioadei de 5 ani prevăzute." [traducere neoficială]

2 Decizia nr. 3/2002 a Consiliului de asociere UE-Polonia din 23 octombrie 2002 prin care s-a prelungit perioada prevăzută la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2 (JO 2003, L 186, p. 38), a prelungit cu încă 8 ani, începând cu 1 ianuarie 1997, sau până la data aderării Republicii Polone la Uniunea Europeană perioada în care Republica Polonă era autorizată în mod excepțional, în ceea ce privește produsele „oțel", să acorde un ajutor public pentru restructurare, conform modalităților prevăzute la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2. Articolul 2 din decizie prevede:

„[Republica] Polonă prezintă Comisiei […] un program de restructurare și planuri de afaceri care îndeplinesc cerințele enumerate la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul [nr.] 2 și care au fost evaluate și acceptate de autoritatea sa națională de control al ajutoarelor publice (Oficiul concurenței și pentru protecția consumatorilor)." [traducere neoficială]

3 Protocolul nr. 8 privind restructurarea industriei siderurgice poloneze, anexat la Actul privind condițiile de aderare a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace și adaptările tratatelor pe

care se întemeiază Uniunea Europeană (JO 2003, L 236, p. 948, denumit în continuare „Protocolul nr. 8”), a autorizat Republica Polonă, prin derogare de la normele generale privind ajutoarele de stat, să acorde ajutoare pentru restructurarea sectorului său siderurgic, pe baza normelor stabilite în planul de restructurare și în condițiile prevăzute în acest protocol. Acesta prevede în special:

„1. Fără să aducă atingere articolelor 87 [CE] și 88 [CE], ajutoarele de stat acordate de [Republica] Polonă pentru restructurarea sectoarelor specifice din industria siderurgică poloneză sunt recunoscute ca fiind compatibile cu piața internă, cu condiția ca:

— perioada prevăzută la articolul 8 alineatul (4) din Protocolul nr. 2 […] să se fi prelungit până la data aderării;

— normele prevăzute în planul de restructurare în temeiul căruia a fost prelungit protocolul menționat anterior să fie respectate pe întreaga perioadă 2002-2006;

— să fie îndeplinite condițiile prevăzute în prezentul protocol și

— după data aderării, industria siderurgică poloneză să nu mai beneficieze de niciun ajutor de stat pentru restructurare.

[…]

3. Doar întreprinderile beneficiare enumerate în anexa 1 (denumite în continuare «întreprinderi beneficiare») pot beneficia de ajutoarele de stat din cadrul programului de restructurare a industriei siderurgice poloneze.

4. O întreprindere beneficiară nu poate:

(a) în cazul unei fuziuni cu o întreprindere care nu este menționată în anexa 1, să transmită beneficiile ajutorului care îi este acordat;

(b) să preia activele unei întreprinderi care nu este menționată în anexa 1 și care intră în faliment până la data de 31 decembrie 2006.

[…]

6. Ajutoarele pentru restructurare acordate întreprinderilor beneficiare se determină în funcție de justificările prevăzute în planul de restructurare a industriei siderurgice poloneze și în planurile individuale de afaceri aprobate de Consiliu. Dar, în orice caz, ajutoarele acordate în perioada 1997-2003 și cuantumul lor total nu trebuie să depășească 3 387 070 000 PLN.

[…]

[Republica Polonă] nu mai acordă niciun alt ajutor pentru restructurarea industriei siderurgice poloneze.

[…]

10. Orice modificare ulterioară a planului global de restructurare și a planurilor individuale de afaceri trebuie să fie aprobată de Comisie și, dacă este cazul, de Consiliu.

[…]

18. Dacă monitorizarea relevă faptul că:

[…]

(c) în perioada de restructurare, [Republica] Polonă a acordat industriei siderurgice și întreprinderilor beneficiare ajutoare de stat suplimentare incompatibile,

nu se aplică dispozițiile tranzitorii din prezentul protocol.

Comisia adoptă măsurile necesare pentru a solicita întreprinderilor implicate rambursarea tuturor ajutoarelor acordate cu încălcarea condițiilor stabilite în prezentul protocol." [traducere neoficială]

4 Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului [88] din Tratatul CE (JO L 83, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 41) prevede la articolul 7 alineatul (5):

„În cazul în care constată că ajutorul notificat nu este compatibil cu piața comună, Comisia decide că acesta nu va fi acordat […]."

5 Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 (JO L 140, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 2, p. 42) prevede la articolul 9:

„(1) Dacă nu se prevede altfel într-o decizie specifică, rata dobânzii aplicabilă recuperării ajutorului de stat acordat prin încălcarea articolului 88 alineatul (3) [CE] este o rată procentuală anuală stabilită pentru fiecare an calendaristic.

Aceasta se calculează pe baza mediei pe cinci ani a ratelor swap interbancare pe lunile septembrie, octombrie și noiembrie ale anului anterior, la care se adaugă 75 [de] puncte de bază. În situații justificate corespunzător, Comisia poate crește rata cu mai mult de 75 [de] puncte de bază pentru unul sau mai multe state membre.

[…]

(4) În lipsa unor informații de încredere sau echivalente sau în circumstanțe excepționale, Comisia poate, în strânsă cooperare cu statul membru (statele membre) în cauză, să stabilească o rată a dobânzii aplicabilă recuperării ajutorului de stat, pentru unul sau mai multe state membre, pe baza unei alte metode și pe baza informațiilor pe care le are la dispoziție."

6 În ceea ce privește modalitățile de aplicare a ratei dobânzii, articolul 11 alineatul (2) din regulamentul menționat prevede:

„Rata dobânzii se aplică pe o bază compusă până la data recuperării ajutorului. Dobânzile acumulate pe parcursul anului precedent produc dobânzi în fiecare an următor."

Situația de fapt

7 Prezenta cauză se referă la o operațiune de restructurare a producătorului de oțel polonez Huta Częstochowa S.A. (denumit în continuare „HCz"). Restructurarea HCz a avut loc între 2002 și 2005. În acest scop, activele HCz au fost transferate unor societăți noi:

— în 2002, Huta Stali Częstochowa sp. z o.o. (denumită în continuare „HSCz") a fost constituită pentru a continua producția siderurgică a HCz. HSCz a închiriat instalațiile de producție ale HCz de la administratorul judiciar și a preluat cea mai mare parte dintre salariați. Societatea-mamă a HSCz era Towarzystwo Finansowe Silesia Sp. z o.o., o societate deținută 100 % de Trezoreria poloneză;

— în 2004 au fost constituite societățile Majątek Hutniczy sp. z o.o. (denumită în continuare „MH”) și Majątek Hutniczy Plus (denumită în continuare „MH Plus”). Acțiunile acestora erau deținute 100 % de HCz. MH a primit activele siderurgice ale HCz, iar MH Plus a primit anumite alte active necesare producției;

— activele care nu au legătură cu producția (denumite „active nesiderurgice”), precum și unitatea electroenergetică Elsen au fost transferate societății Operator ARP sp. z o.o., o societate care depinde de Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (Agenția pentru dezvoltare industrială, deținută de Trezoreria poloneză), pentru a rambursa creanțele de drept public supuse restructurării (impozite și cotizații de asigurare socială).

8 Prin scrisoarea din 19 mai 2004, Comisia a informat Republica Polonă că a decis să deschidă procedura oficială de investigare cu privire la ajutorul pentru restructurare acordat producătorului de oțel HCz. Această decizie a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* la 12 august 2004 (JO C 204, p. 6, denumită în continuare „decizia de deschidere”), în versiunea lingvistică autentică (polonă), precedată de un rezumat în celelalte limbi oficiale. Comisia a invitat toate părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la situația de fapt și la analiza juridică incluse în decizia de deschidere. Aceasta a primit observații din partea Republicii Polone și din partea a patru părți interesate.

9 La sfârșitul procedurii, Comisia a ajuns la concluzia că, în mod contrar îndoielilor sale inițiale, măsurile având ca scop restructurarea HCz în conformitate cu dispozițiile Ustawa o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (Legea privind ajutorul public acordat întreprinderilor care au importanță semnificativă pentru piața muncii din 30 octombrie 2002, Dz. U. nr. 213, poziția 1800, astfel cum a fost modificată) nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) CE. În schimb, Comisia a considerat că HCz beneficiase cu diverse titluri de un ajutor de stat în perioada 1997-2002. Comisia a concluzionat că acesta era în parte compatibil cu piața comună, dar a impus rambursarea pentru partea pe care a considerat-o incompatibilă cu piața comună, și anume un cuantum de 19 699 452 de zloți polonezi (PLN) (denumit în continuare „ajutorul în litigiu”).

10 La 5 iulie 2005, Comisia a adoptat Decizia 2006/937/CE privind ajutorul de stat C 20/04 (ex NN 25/04) în favoarea producătorului de oțel HCz (JO 2006, L 366, p. 1, denumită în continuare „decizia"). Articolul 3 din decizie prevede:

„(1) Ajutorul de stat acordat de [Republica] Polonă în favoarea [HCz], în cuantum de 19 699 452 PLN, în perioada cuprinsă între 1997 și mai 2002, sub formă de ajutor pentru funcționare și de ajutor pentru restructurarea încadrării în muncă, nu este compatibil cu piața comună.

(2) [Republica] Polonă adoptă toate măsurile necesare pentru a recupera de la [HCz], [de la] Regionalny Fundusz Gospodarczy, [de la MH] și [de la Operator ARP] ajutorul menționat la alineatul (1), acordat în mod nelegal în favoarea [HCz]. Întreprinderile menționate mai sus sunt obligate în solidar la rambursarea acestui ajutor.

Recuperarea are loc fără întârziere conform procedurilor de drept național, în măsura în care acestea permit executarea imediată și efectivă a prezentei decizii. Sumele care trebuie recuperate includ dobânzile începând de la data la care a fost acordat ajutorul către [HCz] până la data recuperării acestor sume. Dobânzile se calculează în conformitate cu dispozițiile capitolului V din Regulamentul […] nr. 794/2004.

[…]"

11 Conform unui acord din data de 30 septembrie 2005, care a intrat în vigoare la 7 octombrie 2005, ISD Polska sp. z o.o. (care își desfășura activitatea la momentul respectiv sub denumirea ZPD Steel sp. z o.o., denumită în continuare „ISD"), o filială deținută 100 % de Industrial Union of Donbass Corp., a cumpărat de la HCz toate acțiunile MH și ale MH Plus, precum și zece filiale restante ale HCz. Printr-un contract tot din data de 30 septembrie 2005 și care a intrat în vigoare la 7 octombrie 2005, ISD a

cumpărat de la Towarzystwo Finansowe Silesia sp. z o.o. toate acțiunile HSCz. Astfel, ISD a devenit proprietara HSCz, a MH, a MH Plus și a altor zece filiale ale HCz.

12 Ulterior vânzării, HCz și-a schimbat denumirea, devenind Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. (denumită în continuare „reclamanta"). Reclamanta este deținută în continuare de Trezoreria poloneză, dar nu posedă decât câteva bunuri imobile fără legătură cu industria siderurgică.

13 Prin scrisoarea din 17 februarie 2006, Comisia a solicitat autorităților poloneze să îi precizeze ratele dobânzii pentru rambursarea ajutorului în litigiu de către debitorii solidari menționați la articolul 3 alineatul (2) din decizie. În răspunsul din 13 martie 2006, autoritățile poloneze au propus rate ale dobânzii aplicabile recuperării și o metodologie pentru calcularea dobânzilor. În special, acestea au propus să se utilizeze drept bază, pentru perioada 1997-1999, rata obligațiunilor Trezoreriei poloneze având o valoare fixă pe cinci ani, exprimate în PLN, iar pentru perioada cuprinsă între anul 2000 și până la aderarea Republicii Polone la Uniunea Europeană, rata acelorași obligațiuni pe zece ani. În plus, ținând cont de situația piețelor de capitaluri din Polonia la momentul respectiv, care era caracterizată de rate foarte ridicate, dar care scădeau rapid, autoritățile poloneze au solicitat să se efectueze o actualizare anuală a acestor rate, iar dobânzile să nu fie calculate pe o bază compusă.

14 În scrisoarea din 7 iunie 2006, adresată autorităților poloneze, Comisia a constatat că rata dobânzii aplicabile recuperării ajutorului în litigiu trebuia să fie pentru toată perioada avută în vedere rata obligațiunilor Trezoreriei poloneze având o valoare fixă pe cinci ani, exprimate în PLN, și că, în temeiul articolului 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 794/2004, această rată a dobânzii trebuia să fie aplicată pe o bază compusă.

Procedura și concluziile părților

15 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 18 octombrie 2006, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

16 Printr-un act separat, înregistrat la grefa Tribunalului în aceeași zi, reclamanta a introdus o cerere de măsuri provizorii în temeiul articolului 242 CE, având ca obiect suspendarea executării articolului 3 din decizie. Prin Ordonanța din 13 decembrie 2006, președintele Tribunalului a respins această cerere ca inadmisibilă.

17 Ca urmare a înlocuirii parțiale a judecătorilor Tribunalului, cauza a fost atribuită unui nou judecător raportor. Acesta a fost ulterior repartizat la Camera a opta, căreia prezenta cauză i-a fost, prin urmare, atribuită.

18 Întrucât reclamanta nu a prezentat replica în termenul prevăzut, care a expirat la 16 martie 2007, aceasta nu a fost depusă la dosar.

19 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a opta) a decis să deschidă procedura orală, să adreseze anumite întrebări scrise părților și să invite Comisia să depună anumite documente. Părțile s-au conformat în termenul stabilit.

20 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 4 septembrie 2008.

21 Reclamanta solicită Tribunalului anularea articolului 3 alineatul (2) al doilea paragraf din decizie.

22 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii ca inadmisibilă;

— în subsidiar, respingerea acțiunii ca nefondată;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la admisibilitate

— Argumentele părților

23 Comisia susține că, prin încălcarea cerințelor de formă prevăzute la articolul 44 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, reclamanta nu a prezentat

argumente clare și precise în susținerea criticilor sale, ceea ce ar fi permis Comisiei să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să verifice argumentele acesteia.

24 În vederea susținerii criticilor sale, reclamanta nu a prezentat decât trei afirmații de ordin general. Cea mai mare parte a motivării cererii se regăsește în rezumatul publicat în Jurnalul Oficial.

— Aprecierea Tribunalului

25 Rezultă din jurisprudență că, că atunci când motivele de anulare sunt prezentate în mod suficient de clar și de precis în cerere pentru a permite pârâtului să se apere în mod eficient, iar instanței comunitare să își exercite controlul jurisdicțional, cererea de sesizare a instanței îndeplinește cerințele minime prevăzute la articolul 21 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție și la articolul 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură al Tribunalului (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 17 martie 1994, Hoyer/Comisia, T-43/91, RecFP, p. I-A-91 și II-297, punctul 22).

26 În consecință, o acțiune nu trebuie declarată inadmisibilă pentru nerespectarea articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură, în condițiile în care în cerere se menționează pe scurt motivele în discuție și în condițiile în care nici pârâtul, care a răspuns în memoriul său în apărare la argumentele prezentate, nici instanța comunitară nu au fost puși în imposibilitatea de a înțelege argumentele dezvoltate în această privință (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 22 iunie 1994, Rijnoudt și Hocken/Comisia, T-97/92 și T-111/92, RecFP, p. I-A-159 și II-511, punctul 71).

27 În speță, cererea este, desigur, foarte succintă. Totuși, aceasta îndeplinește cerințele minime menționate mai sus. Astfel, precum demonstrează argumentele substanțiale

privind fondul cauzei cuprinse în memoriul în apărare, cererea a permis Comisiei să se apere în mod eficient. Aceasta permite și instanței comunitare să își exercite controlul jurisdicțional.

28 În consecință, cauza de inadmisibilitate invocată de Comisie trebuie respinsă.

Cu privire la fond

29 Reclamanta invocă două motive, întemeiate pe încălcarea articolelor 87 CE și 88 CE, precum și a articolului 7 alineatul (5) din Regulamentul nr. 659/99, pe de o parte, și pe încălcarea articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004, pe de altă parte.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolelor 87 CE și 88 CE, precum și a articolului 7 alineatul (5) din Regulamentul nr. 659/99

— Argumentele părților

30 Reclamanta susține că articolele 87 CE și 88 CE, precum și articolul 7 din Regulamentul nr. 659/99 autorizează adoptarea unei decizii de calificare a unui ajutor acordat de un stat membru ca fiind incompatibil cu piața comună doar în două ipoteze: pe de o parte, în cazul în care ajutorul a fost acordat după aderarea statului membru la Uniunea Europeană și, pe de altă parte, în cazul în care ajutorul, deși a fost acordat înainte de aderarea statului membru la Uniunea Europeană, este în continuare aplicabil după data aderării.

31 Având în vedere că Republica Polonă a aderat la Uniunea Europeană la 1 mai 2004 și că decizia de acordare a ajutorului către HCz în perioada 1997-2002 nu a fost aplicată după aderarea Republicii Polone, în opinia reclamantei, Comisia nu avea dreptul să evalueze dacă ajutorul în litigiu era sau nu era compatibil cu piața comună și, în consecință, aceasta nu era autorizată să se pronunțe cu privire la calcularea dobânzilor pentru perioada cuprinsă între ziua acordării ajutorului către HCz și ziua recuperării sale efective. Comisia avea doar competența să impună o obligație de rambursare a dobânzilor începând cu 2 mai 2004 (ziua următoare celei în care a intrat în vigoare tratatul de aderare) până în ziua plății efective.

32 Ajutorul acordat de Republica Polonă pentru perioada 1997-2002 nu ar fi putut să influențeze schimburile intracomunitare, întrucât acesta viza piața unui stat care, la data acordării ajutorului în litigiu, nu era membru al Uniunii Europene. În plus, în opinia reclamantei, Protocolul nr. 8 nu menționează societatea HCz în anexa 1, astfel încât cea mai mare parte a dispozițiilor acestuia nu îi sunt aplicabile. În sfârșit, Protocolul nr. 8 nu extinde controlul Comisiei cu privire la anii anteriori aderării Republicii Polone.

33 Comisia evidențiază, cu titlu introductiv, că nu observă raportul dintre articolul 3 alineatul (2) al doilea paragraf din decizie și criticile menționate mai sus. În plus, aceasta respinge argumentele reclamantei.

— Aprecierea Tribunalului

34 Cu titlu introductiv, trebuie clarificat raportul care există între primul motiv și concluziile formulate de reclamantă, care nu se referă decât la articolul 3 alineatul (2) al doilea paragraf din decizie.

35 Astfel, pe de o parte, reclamanta susține că respectivele condiții prevăzute la articolele 87 CE și 88 CE nu sunt îndeplinite, întrucât la momentul desfășurării situației de fapt Republica Polonă nu era încă membră a Uniunii Europene, iar Protocolul nr. 8 nu era aplicabil. În consecință, aceasta contestă în esență aplicabilitatea *ratione temporis* și *ratione personae* a normelor comunitare în materie de ajutoare de stat.

36 Pe de altă parte, incompatibilitatea cu piața comună a ajutorului în litigiu este constatată la articolul 3 alineatul (1) din decizie, în timp ce singura dispoziție atacată de reclamantă, și anume articolul 3 alineatul (2) al doilea paragraf din decizie, nu se referă decât la calculul dobânzilor.

37 În consecință, în cursul ședinței reclamantei i s-a solicitat să clarifice sfera de aplicare a acțiunii și a concluziilor sale. Drept răspuns la această solicitare, reclamanta a precizat, în esență, că prin primul său motiv urmărea obținerea anulării deciziei în totalitate. Cu toate acestea, „din motive politice", conducerea acesteia a decis să se solicite că, în cazul în care acest motiv ar fi admis, anularea deciziei să fie limitată la dispoziția privind dobânzile, și anume articolul 3 alineatul (2) al doilea paragraf din decizie.

38 În consecință, primul motiv trebuie înțeles în sensul că prin intermediul acestuia se urmărește doar anularea dobânzilor datorate pentru perioada *anterioară* aderării Republicii Polone la Uniunea Europeană.

39 În ceea ce privește, în primul rând, aplicabilitatea *ratione temporis* a normelor comunitare în materie de ajutoare de stat, este cert pentru părți că, în principiu, articolele 87 CE și 88 CE nu se aplică ajutoarelor acordate înainte de aderare care nu mai sunt aplicabile după aderare.

40 Cu toate acestea, Comisia se întemeiază pe Protocolul nr. 8 drept *lex specialis* pentru a-și justifica competența. În consecință, trebuie analizat dacă dispozițiile Protocolului nr. 8 autorizau Comisia să își extindă competența de control în materie de ajutoare de stat la ajutorul în litigiu și dacă acestea constituiau un temei juridic suficient pentru interzicerea acestui ajutor.

41 În această privință, trebuie amintit că Protocolul nr. 8 face referire la ajutoarele acordate în perioada 1997-2003. Acesta autorizează un cuantum limitat de ajutoare pentru restructurare, acordat, pentru această perioadă (și anume înainte de aderarea Republicii Polone la Uniunea Europeană), anumitor întreprinderi enumerate în anexa 1 la protocol și interzice, în schimb, orice alt ajutor de stat pentru restructurare în favoarea industriei siderurgice.

42 Punctul 6 primul paragraf din Protocolul nr. 8 prevede în special că, în orice caz, cuantumul total al ajutoarele acordate în perioada 1997-2003 nu trebuie să depășească 3 387 070 000 PLN. Punctul 6 al treilea paragraf din Protocolul nr. 8 precizează că Republica Polonă nu mai acordă niciun alt ajutor pentru restructurarea industriei siderurgice poloneze. În consecință, contrar afirmațiilor reclamantei, aplicarea retroactivă a Protocolului nr. 8 este prevăzută la punctul 6, care se referă la perioada 1997-2003.

43 În consecință, din însuși modul de redactare al Protocolului nr. 8 rezultă că acesta este aplicabil ajutoarelor acordate înainte de aderare. Astfel, scopul Protocolului nr. 8 era să instituie un regim cuprinzător pentru autorizarea ajutoarelor destinate restructurării industriei siderurgice poloneze, și nu doar să evite cumulul de ajutoare de către întreprinderile beneficiare.

44 Din aceasta rezultă că, în raport cu articolele 87 CE și 88 CE, Protocolul nr. 8 reprezintă o *lex specialis* care extinde controlul ajutoarelor de stat realizat de Comisie în temeiul Tratatului CE la ajutoarele acordate în favoarea reorganizării industriei siderurgice poloneze în perioada 1997-2003.

45 În ceea ce privește, în al doilea rând, argumentul referitor la aplicabilitatea *ratione personae* a Protocolului nr. 8, potrivit căruia acesta din urmă nu vizează întreprinderile care nu sunt menționate în anexa 1, trebuie constatat că acest protocol se referă la industria siderurgică poloneză în ansamblu, ceea ce o include automat pe reclamantă. Astfel, nu doar punctul 6 al treilea paragraf din Protocolul nr. 8 impune un cuantum total al ajutorului și exclude orice alt ajutor neprevăzut de acesta, ci și punctul 3 prevede expres că doar întreprinderile enumerate în anexa 1 (întreprinderi beneficiare) pot beneficia de ajutoarele de stat din cadrul programului de restructurare a industriei siderurgice poloneze. Dacă s-ar admite ca o întreprindere care nu este menționată în anexa 1 să poată păstra cuantumuri nelimitate de ajutor pentru restructurare primite înainte de aderare fără a reduce, în schimb, capacitățile de producție, Protocolul nr. 8 ar fi lipsit total de sens.

46 În sfârșit, în măsura în care reclamanta contestă dispozițiile cuprinse în Protocolul nr. 8, acțiunea este inadmisibilă, întrucât prevederile Protocolului nr. 8 fac parte din dreptul primar.

47 În consecință, primul motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004

— Argumentele părților

48 Reclamanta impută Comisiei că nu a stabilit în decizie rata dobânzii aplicabile recuperării ajutorul în litigiu. Întrucât Polonia nu avea o rată swap interbancară pe cinci ani anteriori aderării acesteia la Uniunea Europeană, Comisia și Republica Polonă ar fi trebuit să încheie un acord cu privire la acest punct, conform dispozițiilor articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004. Un astfel de acord ar trebui să rezulte din

decizie sau din altă decizie a Comisiei, întrucât ar fi singura modalitate care ar permite operatorilor obligați să ramburseze un ajutor public să formuleze o acțiune pe fond împotriva autorităților care stabilesc dobânzile.

49 Comisia contestă aceste argumente.

— Aprecierea Tribunalului

50 În măsura în care reclamanta contestă metoda de calcul al dobânzilor cuprinsă în decizie, trebuie arătat că respectivele constatări de la articolul 3 alineatul (2) al doilea paragraf din decizie au caracter pur declarativ, din moment ce acestea se limitează să facă referire la dispozițiile relevante din capitolul V din Regulamentul nr. 794/2004. Astfel, metoda pentru calcularea dobânzilor rezultă chiar din Regulamentul nr. 794/2004. Or, reclamanta nu invocă o excepție de nelegalitate cu privire la aceste regulament.

51 În ceea ce privește pretinsa necesitate a încheierii unui acord între Comisie și Republica Polonă, trebuie arătat că, în considerentul (147) al deciziei, Comisia a constatat în mod expres că, întrucât în perioada vizată de acordarea ajutorului în litigiu Polonia nu avea o rată swap interbancară pe cinci ani, rata dobânzii aplicabile recuperării ajutorului în litigiu trebuia să se întemeieze, conform articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004, pe rata dobânzii disponibile care trebuie considerată adecvată pentru perioada respectivă.

52 Or, articolul 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004 prevede doar că rata dobânzii aplicabile recuperării trebuie stabilită în „strânsă cooperare” cu statul membru în cauză, însă nu impune niciun „acord”.

53 În această privință, corespondența purtată între Comisie și autoritățile poloneze, pe care aceasta a prezentat-o în urma unei întrebări adresate de Tribunal, evidențiază că rata dobânzii aplicabile recuperării ajutorului în litigiu a fost stabilită, într-adevăr, în „strânsă cooperare" cu Republica Polonă. Astfel, în scrisoarea din 13 martie 2006, autoritățile poloneze au propus drept rată a dobânzii de recuperare ratele obligațiunilor Trezoreriei pe cinci ani și, respectiv, pe zece ani. Având în vedere situația piețelor de capitaluri din Polonia în perioada respectivă, care era caracterizată de rate foarte ridicate, dar care scădeau rapid, acestea au solicitat să se efectueze o actualizare anuală a acestor rate, iar dobânzile să nu fie calculate pe o bază compusă.

54 Comisia a acceptat partea cea mai importantă a acestor propuneri. Desigur, Comisia a considerat că, pentru motive de coerență, în loc să se utilizeze două rate diferite, doar rata aferentă obligațiunilor pe cinci ani trebuia să fie aplicată în cursul întregii perioade 1997-2004. Totuși, în cadrul stabilirii ratei aplicabile conform articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004, Comisia dispunea de o anumită marjă de apreciere. De altfel, alegerea unei rate unice nu a fost contestată de reclamantă.

55 Cu privire la metoda de aplicare a dobânzii și, în special, cu privire la calcularea dobânzilor pe o bază compusă, este adevărat că argumentul Republicii Polone privind aplicarea de dobânzi la dobânzi a fost respins de Comisie. Or, articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul nr. 794/2004 prevede expres că rata dobânzii se aplică pe o bază compusă până la data recuperării ajutorului, iar dobânzile acumulate pe parcursul anului precedent produc dobânzi în fiecare an următor. În plus, articolul 13 din Regulamentul nr. 794/2004 prevede că articolele 9 și 11 se aplică cu privire la orice decizie de recuperare notificată după data intrării în vigoare a acestui regulament. Întrucât Regulamentul nr. 794/2004 a intrat în vigoare în mai 2004, acesta era, în consecință, aplicabil la momentul adoptării deciziei, astfel încât Comisia era obligată să solicite calcularea dobânzii pe o bază compusă.

56 În aceste condiții și având în vedere că autoritățile poloneze au propus ratele de referință în litigiu, nu se poate considera că, în speță, Comisia nu și-a îndeplinit obligația

de a stabili rata dobânzii aplicabile recuperării ajutorului în litigiu în strânsă cooperare cu Republica Polonă sau că a săvârșit o eroare vădită de apreciere.

57 În sfârșit, Comisia nu avea obligația să precizeze în decizie rata dobânzii aplicabile recuperării ajutorului în litigiu, având în vedere că aceasta nu era obligată nici măcar să identifice precis cuantumul principal al ajutorului recuperabil și că aceasta se putea limita să precizeze doar metodele care permit statului membru să calculeze ajutorul [a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 31 mai 2006, Kuwait Petroleum (Nederland)/Comisia, T-354/99, Rec., p. II-1475, punctul 67 și jurisprudența citată].

58 Rezultă că motivul întemeiat pe încălcarea articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004 trebuie respins.

59 Întrucât toate motivele invocate de reclamantă au fost respinse, acțiunea trebuie, în consecință, respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

60 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. la plata cheltuielilor de judecată.

Martins Ribeiro Papasavvas Dittrich

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 1 iulie 2009.

Semnături

Cuprins

Cadrul juridic . . . . . II - 2251

Situația de fapt . . . . . II - 2258

Procedura și concluziile părților . . . . . II - 2262

În drept . . . . . II - 2263

Cu privire la admisibilitate . . . . . II - 2263

— Argumentele părților . . . . . II - 2263

— Aprecierea Tribunalului . . . . . II - 2264

Cu privire la fond . . . . . II - 2265

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolelor 87 CE și 88 CE, precum și a articolului 7 alineatul (5) din Regulamentul nr. 659/99 . . . . . II - 2265

— Argumentele părților . . . . . II - 2265

— Aprecierea Tribunalului . . . . . II - 2266

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 9 alineatul (4) din Regulamentul nr. 794/2004 . . . . . II - 2269

— Argumentele părților . . . . . II - 2269

— Aprecierea Tribunalului . . . . . II - 2270

Cu privire la cheltuielile de judecată . . . . . II - 2272